YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

15 päivänä joulukuuta 2005 *

Asiassa C-26/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 27.1.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. Valero Jordana, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään E. Braquehais Conesa, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Schiemann, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.7.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut uimaveden laadusta 8 päivänä joulukuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 76/160/ETY (EYVL 1976, L 31, s. 1) 4 artiklan 1 kohdan ja simpukkavesiltä vaadittavasta laadusta 30 päivänä lokakuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/923/ETY (EYVL L 281, s. 47) 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole yhtäältä virallisesti nimennyt uintialueiksi

Moañassa, Pontevedran maakunnassa, Galician itsehallintoalueella sijaitsevia "Vilela/A Videiran", "Niño do Corvon" ja "Canabalin" rantoja ja toisaalta laatinut Ría de Vigon osalta ohjelmaa pilaantumisen vähentämiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Direktiivin 76/160 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että uimavedellä tarkoitetaan

"virtaavia tai seisovia makeita vesiä tai niiden osia ja merivettä,

— joissa uimisen kunkin jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset nimenomaisesti sallivat

tai

— joissa uiminen ei ole kiellettyä ja huomattava määrä uimareita ui siellä säännöllisesti."

3 Tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on vahvistettava uimaveteen sovellettavat arvot kaikilla tai kullakin yksittäisellä uima-alueella liitteessä ilmoitettujen muuttujien osalta.

4 Tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että uimaveden laatu noudattaa 3 artiklan mukaisesti vahvistettuja raja-arvoja kymmenen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta."

5 Direktiivin 79/923 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämä direktiivi koskee simpukkavesien laatua, ja sitä sovelletaan rannikko- ja murtovesiin, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet suojelua tai parantamista tarvitseviksi, jotta mahdollistettaisiin simpukoiden (simpukat ja kotilot) elämä ja kasvu ja jotta edistettäisiin osaltaan suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavien simpukkatuotteiden korkeaa laatua."

6 Tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on nimettävä simpukkavedet ensimmäisen kerran kahden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta."

7 Saman direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot laativat ohjelmia pilaantumisen vähentämiseksi ja sen varmistamiseksi, että nimetyt vedet täyttävät kuuden vuoden kuluessa 4 artiklan mukaisesta nimeämisestä sekä jäsenvaltioiden 3 artiklan mukaisesti vahvistamat arvot että liitteessä olevan G ja I sarakkeen huomautukset."

8 Direktiivin 79/923 liitteessä säädetään, että muuttujalle nro 10, jonka nimike on "suolistokolibakteerit/100 ml", asetettu ohjeellinen arvo on "≤ 300 simpukoiden lihassa ja kuoren sisäisessä nesteessä". Tämä arvo on kyseisen liitteen G sarakkeessa, minkä vuoksi se on periaatteessa ohjeellinen eikä tämän direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltioille pakollinen.

9 Kuitenkin ensimmäisen sivun alaviitteessä, joka liittyy mainittuun muuttujaan 10, säädetään seuraavaa: "Ennen simpukkatuotteiden kuluttajien suojelua koskevan direktiivin antamista on kuitenkin olennaista, että tätä arvoa noudatetaan vesissä, joissa elää suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavia simpukoita."

10 Koska Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23) 395 artikla ei sisällä yhtään Espanjan kuningaskunnan hyväksi tehtyä poikkeusta direktiivien 76/160 ja 79/923 osalta, Espanjan uimavesien laadun olisi tullut olla direktiivissä 76/160 vahvistettujen pakollisten raja-arvojen mukainen 1.1.1986 alkaen ja direktiivin 79/923 5 artiklassa tarkoitetut ohjelmat olisi tullut laatia 30.10.1987 mennessä.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

11 Koska komissio katsoi, että Espanjan kuningaskunta ei ollut noudattanut direktiivien 76/160 ja 79/923 mukaisia velvollisuuksiaan, se aloitti Espanjan kuningaskuntaa vastaan EY 226 artiklan mukaisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn antamalla sille virallisen huomautuksen 25.1.2001.

12 Hylättyään Espanjan hallituksen tähän viralliseen huomautukseen antamassa vastauksessa esittämät väitteet komissio kehotti Espanjan kuningaskuntaa 1.7.2002 antamassaan perustellussa lausunnossa toteuttamaan sen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaamisesta.

13 Koska Espanjan kuningaskunta ei vastannut perusteltuun lausuntoon, komissio nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste, jossa on kyse direktiivin 76/160 rikkomisesta

14 Kuten komissio täsmentää vastauksessaan, ensimmäisessä kanneperusteessa väitetty Espanjan kuningaskunnan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen liittyy siihen, että se on jättänyt nimeämättä kolme Galician rannikon rantaa uintialueiksi, eikä siihen, että se ei ole noudattanut direktiivissä 76/160 määriteltyjä pakollisia rajaarvoja.

15 Direktiivin 76/160 4 artiklan 1 kohdassa ei kuitenkaan aseteta jäsenvaltioille nimenomaista velvollisuutta virallisesti nimetä rantoja tai muita paikkoja uintialueiksi.

16 Päinvastoin tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellään uimavesien olevan sellaisia, joissa uimisen kunkin jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset nimenomaisesti sallivat tai joissa uiminen ei ole kiellettyä ja joissa huomattava määrä uimareita ui säännöllisesti. Tämän määritelmän toisesta osasta seuraa, että jäsenvaltiot voivat sallia uimisen tietyissä vesissä, ilman että ne välttämättä nimeävät niitä uintialueiksi.

17 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 14 kohdassa todennut, kyseessä olevia vesiä koskevan virallisen nimeämisvelvollisuuden puuttumista direktiivistä 76/160 korostaa se seikka, että muissa direktiiveissä, jotka koskevat ympäristönsuojelua ja kansanterveyttä, on nimenomaisia säännöksiä, joissa velvoitetaan jäsenvaltiot virallisesti nimeämään tai yksilöimään tietyt alueet tai vedet tiettyyn päivämäärään mennessä.

18 Tästä seuraa, että direktiivin 76/160 4 artiklan 1 kohdassa ei aseteta jäsenvaltioille velvollisuutta nimetä virallisesti uintialueita, kuten komissio väittää.

19 Tämän johdosta ensimmäinen kanneperuste on perusteeton ja se on näin ollen hylättävä.

Toinen kanneperuste, jossa on kyse direktiivin 79/923 5 artiklan rikkomisesta

20 Osapuolten välillä on kiistatonta, että Espanjan kuningaskunta on nimennyt Ría de Vigon vedet simpukkavesiksi direktiivin 79/923 4 artiklan mukaisesti.

21 Espanjan kuningaskunta väittää vastineessaan etenkin, että kyseisen direktiivin soveltamisala, joka on määritelty sen 1 artiklassa, on rajoitettu vesiin, joissa elää "suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavia" simpukoita. Direktiivillä on vain yksi päämäärä: suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavien simpukoiden viljelyyn tarkoitettujen vesien laadun parantaminen. Espanjan kuningaskunnan mukaan yksikään Ría de Vigon alue ei ole suoraan ihmisten käyttöön tarkoitettujen simpukoiden tuotantoalue. Itse asiassa Ría de Vigossa tuotetaan vain simpukoita, jotka puhdistetaan tai jotka asetetaan uudelleen viljelyaltaaseen ennen käyttöä. Tämän seurauksena direktiivissä 79/923 säädetyn viitearvon noudattamatta jättämisellä ei loukata sen 5 artiklaa.

22 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Direktiivin 79/923 1 artiklassa nimittäin säädetään, että sitä sovelletaan rannikko- ja murtovesiin, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet suojelua tai parantamista tarvitseviksi, jotta mahdollistettaisiin simpukoiden elämä ja kasvu "ja jotta edistettäisiin osaltaan suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavien simpukkatuotteiden korkeaa laatua". Lauseenosa "jotta edistettäisiin osaltaan suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavien simpukkatuotteiden korkeaa laatua" ei rajoita, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 43 kohdassa todennut, direktiivin soveltamisalaa tähän tarkoitukseen vaan pikemminkin ilmaisee, että viimeksi mainitulla on samanaikainen muu tavoite, joka voidaan saavuttaa samoilla keinoilla, jolloin adverbin "osaltaan" käyttö on tässä suhteessa merkityksellistä. Tästä sanamuodosta seuraa, että mainittu direktiivi soveltuu kaikkiin simpukkavesiin, olivatpa niissä elävät simpukat tarkoitettu suoraan ihmisten syötäväksi tai käsittelyn jälkeen käytettäviksi.

23 Tämä tulkinta vahvistetaan direktiivin 79/923 liitteessä II olevaan parametriin 10 liittyvän alaviitteen 1 sanamuodossa. Tässä alaviitteessä tarkennetaan, että kolibakteerien ohjeellista arvoa on pidettävä tietyn aikaa pakollisena arvona "vesissä, joissa elää suoraan ihmisten syötäväksi kelpaavia simpukoita". Tästä seuraa, että säädetty arvo pysyy ohjeellisena sikäli kuin se koskee vesiä, joissa elää suoraan ihmisten syötäväksi kelpaamattomia simpukoita, mikä osoittaa, että tämä direktiivi soveltuu myös tuollaisiin vesiin.

24 Tämä tulkinta on myös direktiivin 79/923 tavoitteen mukainen, kuten sen johdanto-osasta seuraa. Tämän direktiivin ensimmäisestä, kolmannesta, seitsemännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta seuraa nimittäin, että sillä pyritään suojelemaan simpukkavesien laatua yleisesti, olipa niissä elävät simpukat tarkoitettu suoraan ihmisten käyttöön tai ei.

25 Tästä seuraa, että direktiivi 79/923 soveltuu sen 1 artiklan perusteella Ría de Vigon vesiin.

26 Espanjan kuningaskunta väittää toissijaisesti, että se on laatinut kokonaisvaltaisen ohjelman pilaantumisen vähentämiseksi Ría de Vigon alueella ja että ohjelma toimenpiteistä pilaantumisen asteittaiseksi vähentämiseksi on määritelty. Näin ollen Espanjan viranomaiset ovat toimineet direktiivin 79/923 5 artiklan mukaisesti.

27 Komissio ei kiistä näiden ohjelmien olemassaoloa, mutta katsoo, että kyse on yleisistä ohjelmista likavesien käsittelemiseksi, jotka eivät täytä direktiivin 79/923 5 artiklassa tarkoitetulle simpukkavesien pilaantumisen vähentämistä koskevalle ohjelmalle asetettuja edellytyksiä.

28 Asiassa C-298/95, komissio vastaan Saksa, 12.12.1996 annetusta tuomiosta (Kok. 1996, s. I-6747, 24 kohta) seuraa, että direktiivin 79/923 5 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus laatia erityisohjelmia simpukkavesien pilaantumisen vähentämiseksi.

29 Koska Espanjan kuningaskunnan vastineessaan mainitsemat pilaantumisen vähentämistä koskevat ohjelmat eivät ole erityisohjelmia simpukkavesien pilaantumisen vähentämiseksi, väitetty jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti on tapahtunut.

30 Näin ollen komission toista väitettä on pidettävä perusteltuna.

31 Tämän seurauksena on todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 79/923 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut ohjelmaa simpukkavesien pilaantumisen vähentämiseksi Ría de Vigon osalta.

Oikeudenkäyntikulut

32 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään kuitenkin, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska komissio ja Espanjan kuningaskunta ovat molemmat osin hävinneet asian, on määrättävä, että kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut simpukkavesiltä vaadittavasta laadusta 30 päivänä lokakuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/923/ETY 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole laatinut ohjelmaa simpukkavesien pilaantumisen vähentämiseksi Ría de Vigon osalta.**

2) **Kanne hylätään muilta osin.**

3) **Euroopan yhteisöjen komissio ja Espanjan kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset